

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂԻ
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍԱՆԵՐԻ, ԾՆՈՂՆԵՐԻ
(ՆՐԱՆՑ ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ) ՀԵՏ՝
ՍԱՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ
ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿ՝

Նոյեմբար Խաչատրյան

Մանկապարտեզ՝

«Վարսեր բնակավայրի «Ժպիտներ»
մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ

2023թ.

Բովանդակություն

1. Ներածություն
2. Ընտանիքի դերը երեխայի զարգացման հարցում
3. Մանկապարտեզի դերը երեխայի զարգացման հարցում
4. Ընտանիքի ներգրավումը մանկապարտեզի կյանքում
5. Ընտանիք և մանկապարտեզ համագործակցությունը՝ որպես երեխայի զարգացման գրավական
6. Ի՞նչ է շահում ընտանիքը
7. Ի՞նչ են շահում պարտեզն ու դաստիարակները
8. Ժողովների անցկացման ուղենիշներ
9. Հայտարարություն
10. Կարծիք ծնողից
11. Կարծիք տնօրենից
12. Եզրակացություն
13. Գրականության ցանկ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Յուրաքանչյուր անհատի ճակատագիրը դասավորվում է դեռ մանկուց: Երեխաների դաստիարակության , զարգացման, ապագայի ձևավորման մեջ որքան մեծ է ընտանիքի դերը դրանից էլ զատ՝ մանկապարտեզինը: Մանկապարտեզ-ընտանիք համագործակցությունը երեխաների զարգացման կարևոր մասն են կազմում, քանի որ այդ կապը ավելի արդյունավետ է դարձնում երեխայի ճիշտ զարգացմանը նպաստելը: Ծնողները մշտապես կարիք ունեն իմանալու մանկապարտեզի տեսակետն իրենց երեխայի մասին: Միևնույն ժամանակ մանկապարտեզը շահում է ծնողների՝ տվյալ բնագավառին իրազեկությունից և երեխայի դաստիարակության գործին նրանց ներդրումներից: Դրա շնորհիվ մանկավարժները հնարավորություն են ունենում հասնել երեխայի վարքի դրդապատճառների առավել համակողմանի պատկերացման:

Համագործակցության արդյունքում թե՛ ծնող և թե՛ դաստիարակ արժեքավոր տեղեկություններ են ստանում երեխայի կարողությունների, հետաքրքրությունների, համակրանքների, հակակրանքների մասին: Այս տեղեկատվությունը պետք է այնպես փոխանցել, որ այն լավագույնս ծառայի երեխայի շահերին: Ընտանիքի և մանկապարտեզի համագործակցության կենտրոնում երեխան է: Սակայն համագործակցությունն ինքնին չի կարող հաջողակ երեխաներ ունենալու նախապայման դառնալ: Անհրաժեշտ է մշակել այնպիսի ձևեր, որոնք կնպաստեն ներգրավել, ուղորդել, խթանել և շահագրգռել երեխաներին՝ ինքնուրույն հասնել հաջողության:

Մեր աշխատանքի բուն նպատակը հնարավորինս ներկայացնել մանկապարտեզ ընտանիք կապի առանձնահատկությունները, առավելությունները երեխայի դաստիարակության:

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԴԵՐԸ ԵՐԵԽԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

<<Մարդու մանկությունից հիմք դրված սկզբունքները նման են մատղաշ ծառի կեղևին փորագրված տառերին, որոնք աճում են , ծավալում են նրա հետ, կազմում նրա անաքակտելի մասը>> **Վ. Հյուգո**

Դաստիարակությունը, ինչպես հայտնի է, նպատակաուղղված ներգործություն է երեխաների զարգացման, նրանց գրտակցության ու վարքի աշխարհայացքների , արարքների և սովորությունների վրա: Դաստիարակության հիմնական նպատակը անձի ձևավորմանն ու նրա հետագա զարգացմանը նպաստելն է՝ սկսած ծնված օրվանից: Ուստի ընտանիքը եղել և մնում է անձի դաստիարակության հիմնական օղակն ու վճռական գործոնը: Հետևապես դաստիարակության մեջ կարևորը դրա ճիշտ սկիզբն է: Միայն դաստիարակությունը միշտ արատներ թ ծնում: Հայաստանում դեռևս 4-րդ դարից կիրառվել են ընտանիքին , ամուսնությունը, ընտանեկան դաստիարակությանը վերաբերվող ներքին և արտաքին կանոններ:

Մխիթար Գոշը նշում էր, որ զավակների զանցանքների և հանցանքների համար ամենից առաջ պատասխանատու են ծնողները: Ներսես Շնորհալին խորհուրդ էր տալիս երեխային դաստիարակել վաղ մանկությունից, խրատել, նրանց սրտի մեջ ներարկել բարության, ազնվության և մարդասիրության սերմերը: Երեխան աչքերը բացելով տեսնում է իր ծնողներին , շփվում նրանց հետ: Ծնողների վաղ ներգործությունը, երեխայի հետ շփումը ազդում է նրա հետագա զարգացման վրա, նույնիսկ շատ վաղ տարիքում , երբ կարող են չգիտակցել երեխայի կողմից:

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶԻ ԴԵՐԸ ԵՐԵԽԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱ ԶԱՐՑՈՒՄ

<<Երեխայի ուսուցման նպատակն է այնպես անել, որ նա ընդունակ լինի շարունակելու իր զարգացումն առանց ուսուցչի օգնության>> **Է. Հաբարդ**

Մարդկային շփման առաջին փորձը երեխաները ստանում են ընտանիքում, բայց հասարակությունն ինտեգրվելու առաջին մեծ փուլը երեխայի համար մանկապարտեզն է: Մանկապարտեզը մեծ դեր ունի մանկական սոցիալականաման գործում: Այստեղ երեխան գտնում է նոր միջավայր, նոր աշխարհ՝ նոր կանոններով, նոր առօրյայով: Այն մի վայր է, որը երեխային բերում է ինքնաճանաչման, զարգացում նրա հետաքրքրությունները ու ազատությունը: մանկապարտեզը այն վայրն է, ուր զարկ է տրվում երեխայի մտավոր ուժեր զարգացմանն ու կառուցվում նրա սոցիալական կերպարը: Մանկապարտեզը, ի տարբերություն ընտանեկան միջավայրի, հնարավորություն է տալիս երեխային շփվել իր հասակակիցների հետ, կրթվել և ընտելանալ օրվա ժամակարգին, աշխատակարգին, դառնալ ավելի ինքնուրույն: Մանկապարտեզի ընտրության ժամանակ ծնողները պարտադիր պետք է ուշադրություն դարձնեն՝

- Որքանով է մանկապարտեզը երեխայի զարգացման համար նպաստավոր միջավայր ապահովում:
- Ի՞նչ մեթոդով են իրականացվում երեխայի զարգացման ծրագիրը:
- Ինչպիսի՞ դաստիարակներ ու դայակներ են զբաղվում երեխայի դաստիարակությամբ և խնամքով:
- Արդյո՞ք երեխան ճնշման չի ենթարկվում հասակակիցների և մեծահասակների կողմից:
- Արդյո՞ք մանկապարտեզի պայմանները համապատասխանում են սանիտարահիգիենիկ պահանջներին:
- Երեխան արդյո՞ք սիրում է իր դաստիարակին, դայակին: Սիրո՞վ է հաճախում մանկապարտեզ թե՞ պարտադրված:

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՆԵՐԳՐԱՎՈՒՄ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶԻ ԿՅԱՆՔՈՒՄ

<<Լավ մանկապարտեզը ոչ թե փոխարինում, այլ լրացնում է ընտանեկան դաստիարակությունը>> **Բ. Սփոք**

Ծնողները երեխայի առաջին ուսուցիչներն են և առաջին օրինակ ծառայողները: Իսկ երեխաները հրաշալի ընդօրինակողներ են: Այդ իսկ պատճառով մեծահասակները պետք է ուշադիր լինեն իրենց արարքների մեջ: Բայց ընտանիքները տարբեր են և չենք կարող ակնկալել, որ բոլոր ընտանիքները նույն կերպ կմասնակցեն երեխայի կրթությանը, խնամքին, դաստիարակությանը:

Ժամանակակից մանկապարտեզի և ընտանիքի փոխհարաբերության հիմքում ընկած է համագործակցությունը: Մանկավարժները պետք է ստեղծեն ներդաշնակ, ամուր կապ՝ ի շահ երեխայի դաստիարակության: Կարևոր է, որ ծնողները հավասար ընկալեն մանկավարժ-երեխա փոխհարաբերությունը, զգան դաստիարակի մասնագիտական հմտության արժեքը, գնահատեն նրա անձնային հատկանիշները և մասնակցեն մանկապարտեզում իրականացվող կրթության, դաստիարակության և զարգացման գործընթացին: Այդ համագործակցությունից շահում է, թե՛ երեխան, թե՛ ընտանիքը, թե՛ տվյալ հաստատությունը: Ծնողի հետ արդյունավետ հաղորդակցում ապահովելու համար, դաստիարակը պետք է բազմաբնույթ գործողություններ ծավալի, տարբեր ռազմավարություն կիրառել, լինի ստեղծագործ, ճկուն, բարեհամբյուր, մեծահոգի, համբերատար, բանիմաց, և հոգատար: Ծնողի տեղեկացված լինելը երեխայի ցանկացած արարքի մասին, էլ ավելի է հեշտացնում համագործակցությունը ծնողի հետ, ավելի միավորում է նրանց որպես գործընկերներ և արդյունավետ դարձնում աշխատանքը:

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՎ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ՈՐՊԵՍ ԵՐԵԽԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳՐԱՎԱԿԱՆ

Վաղ տարիքի երեխաների սոցիալական զարգացումը կանոնակարգվում է երկու կառույցների միջոցով՝ նախադպրոցական հաստատություն և ընտանիք: որոշ մանկավարժներ, վստահելով իրենց գիտելիքներին, համարում են ,որ իրենք բոլորից ճիշտ են դաստիարակում: Այդպես են մտածում նաև շատ ծնողներ՝ կարծելով , որ իրենց երեխային ավելի լավ գիտեն և հաջողությամբ կարող են լուծել նրան վերաբերվող ցանկացած խնդիր: Այս երկու մոտեցումներն էլ թերի են: Անհրաժեշտ է ի մի բերել այդ երկու սոցիալական ինստիտուտների (ընտանիք և նախադպրոցական հաստատության) ուժեղ և թույլ կողմերը: Երեխայի զարգացման որոշ ոլորտներում, օրինակ՝ հուզական, ֆիզիկական, ընտանիքի հնարավորություններն են ավելին, իսկ ուսուցմա, ստեղծագործական ունակությունների զարգացման և այլն հարցերում՝ մանկապարտեզները: Ընտանիքների և նախադպրոցական հաստատության գործունեության համատեղ ծրագիրը հեշտացնում է երեխայի սոցիալական զարգացմանը:

Ինչու՞ է անհրաժեշտ խթանել մանկապարտեզի և ընտանիքի համագործակցությունը:

Երբ ընտանիքի անդամները դրական մասնակցություն են ունենում մանկապարտեզի կյանքին, նույնիսկ եթե այդ մասնակցությունը կարճատև է և ոչ պարբերական , երեխայի ինքնագնահատականը մեծանում է: Երեխային վստահություն է ներշնչում այն հանգամանքը, որ իր ընտանիքը հավանություն է տալիս տան աշխարհից լիովին տարբերվող այն մյուս աշխարհին , որտեղ ինքն անցկացնում է առանց ծնողների: Մանկապարտեզի կյանքին ընտանիքների մասնակցությունը էլ՝ ավելի է ոգեշնչում երեխաներին:

Ի՞նչ են շահում դաստիարակները ու պարտեզը

- Ծնողների և դաստիարակի միջև երեխայի կարիքների և զարգացման մակարդակի մասին տեղեկությունների փոխանակումից շահում է թե՛ ընտանիքը, թե՛ մանկապարտեզը: Ծնողները, լինելով տարբեր մասնագիտությունների տեր մարդիկ, կարողանում են մանկապարտեզին աջակցել կոնկրետ նախաձեռնություններում՝ սկսած նյութականից մինչև մասնագիտական խորհրդատվություն:
- Մանկապարտեզի աշխատանքն ավելի արդյունավետ է դառնում, երբ ծնողներն ու ընտանիքը դառնում են նրա գործընկերները, ընդունում և շարունակում են մանկապարտեզի նախաձեռնությունները, ինչպես նաև ինենք են նախաձեռնություններով հանդես գալիս:

Ի՞նչ է շահում ընտանիքը

- Մանկապարտեզի կյանքին ծնողների մասնակցությունը օգնում է ծնողներին ավելի լավ հասկանալ մանկապարտեզի ծրագիրը, հասկանալ իրենց երեխայի հաջողությունների և դժվարությունների հիմքերն ու պատճառները, դիտարկել երեխայի վարքը, հասկանալ երեխայի զարգացման հետ կապված հարցերը, որոնք էլ ավելի հեշտ կդարձնեն երեխայի դաստիարակումը տանը:
- Ծնողներն ու ընտանիքը կարող են մասնագիտական խորհրդատվություն ստանալ երեխայի զարգացման առնչվող այն բոլոր հարցերում, որոնցում իրենք դժվարանում են կամ չեն կողմորոշվում:
- Մանկապարտեզի կյանքում ներգրավելու համար դաստիարակները պետք է նախաձեռնող լինեն և ուղիներ փնտրեն երեխաների միջոցով յուրաքանչյուր ընտանիքի հետ հաղորդակցվելու համար: Դրա համար տնօրինությունը և դաստիարակները պետք է մշակեն և զարգացնեն ծնողների և ընտանիքի այլ անդամների հետ աշխատելու համար անհրաժեշտ հստակ նախագծեր և դրանց իրականացման մեթոդներ: Որպիսզի ընտանիքի մեծամասնությունը ներգրավի, պետք է անհատական մոտեցում կիրառել:
- Առաջարկում ենք մանկապարտեզի և ընտանիքի կանոնավոր ու արդյունավետ համագործակցության հետևյալ ուղղություններ.
- Ծնողական ժողովներ. Քննարկվում են կրթության կամ երեխայի զարգացման փուլերի առնչվող մտահոգությունների մասին հարցեր
- Հանդիպումներ առավոտյան և օրվա երկրորդ կեսին
- Այցելություններ ընտանիք
- Բաց դռների օր

- Զրույցներ՝ անհատական և խմբակային
- Տոնակատարություններ
- Ցերեկույթներ
- Կարևոր տեղ է հատկացվում ծնող-մանկավարժ արդյունավետ ժողովների անցկացմանը:

Դրանց նախապատրաստումը դաստիարակները պետք է դիտեն որպես մի շարունակական գործընթաց: Սեպտեմբերին բոլոր խմբերում անցկացվում են ծնողների հետ հարցումներ՝ ելնելով նրանց խնդիրներից և հետաքրքրություններից: Ըստ այդմ էլ պլանավորում են «Բաց դռների օր» և նմանատիպ այլ միջոցառումներ:

Ժողովների անցկացման ուղենիշներ

- Ճանաչելով ընտանիքներին՝ դուք ավելի հեշտությամբ կհարմարվեք ծնողների միջև առկա անհատական տարբերություններին: Նախապես իմանալով ժողովների նկատմամբ ծնողների վերաբերմունքը՝ այս տարբերությունները՝ յուրաքանչյուր իրադրությունից դուրս գալու համար ձեզ ավելի պատրաստ կզգաք:
- Ժողովների մասին հայտարարությունից և ընդհանուր տեղեկատվությունից բացի յուրաքանչյուր ծնողի կոնկրետ տեղեկություններ հաղորդե՛ք ժողովին առնչվեղ ձեր նպատակների մասին:
- Ստեղծե՛ք ընկերական մթնոլորտ: Ծնողների հետ քննարկե՛ք երեխային առնչվող սոցիալական, հուզական, կրթական, ճանաչողական, ֆիզիկական նպատակները:

Ժողովներ վարելիս հարկավոր է ձգտել՝

- օգնել ծնողներին՝ իրենց հանգիստ, հարմարավետ և ցանկալի հյուր զգալ,
- հաղորդակցել ծնողների հետ՝ իրենց մակարդակին համապատասխան ,
- շեշտը դնել երեխայի բնավորության դրական հատկանիշների վրա,
- ծնողներին առաջարկել հատուկ մեթոդներ, որոնցով նրանք կարող են տանը օգնել իրենց երեխաներին:

Ծնողների գնալուց անմիջապես հետո՝

- Անհրաժեշտ է գրի առնել ժողովի մանրամասն արձանագրությունը՝ ներառելով առաջարկություններն ու քնարկված հարցերը,
- Եթե մանկավարժից պատասխան է ակնկալվում, ապա հարկավոր է պատասխանել՝ առանց հապաղելու, անպայման պետք է ապահովել հետադարձ կապը / հանձնարարականներ, այցելություն, երկտող ծնեղներին.../:

Ոչ պաշտոնական գրառումներ

Ոչ պաշտոնական գրառումներ մանկավարժական կազմը կարող է երեխայի միջոցով տուն ուղարկել կարճ գրառումներ: Դրանք կպարունակեն ընտանիքի անդամներին ուղղված տեղեկություններ՝ երեխայի կողմից որոշակի հմտությունների ձեռք բերման կամ իրականացված որևէ այլ գործունեության մասին: Կարելի է նաև այդ կերպ շնորհակալություն հայտնել շնողներին ուսումնական հաստատության այս կամ այն ձևով աջակցելու համար:

Պատի տեղեկատվական թերթեր

Պատի տեղեկատվական թերթն օգտակար է՝ ընտանիքներին միշտ թարմ տեղեկատվություն հաղորդելու առումով: Դրա միջոցով հնարավոր է ազդարարել ժողովներ, հատուկ իրադարձություններ, ամենօրյա դասացուցակը, ընտանիքների համար նախատեսված միջոցառումները , ընդանուր առմամբ ուսումնական հաստատության անցուղարձը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հարգելի ծնողներ սույն թվականի դեկտեմբերի 15-ին ժամը 15:30 մանկապարտեզի դահլիճում տեղի կունենա ծնողական ժողով:

Օրակարգում՝

- Ամանորյա միջոցառում

- Տարվա ամփոփում

- Առաջին եռամսյակի ամփոփում

- Ընթացիկ հարցեր

Կարծիք ծնողից

Յուրաքանչյուր անհատի ճակատագիր դասավորվում է դեռ մակուց: Ընտանիքից է սկսվում բարոյական դաստիարակման նախահիմքերի կառուցումը: Երեխան ծնվելով ընկնում է իր համար բոլորովին նոր միջավայր, որտեղ նրա առաջին ու հիմնական պոնը ընտանիքն է: Երեխայի դաստիարակության, զարգացման, ապագայի ձևավորման մեջ որքան մեծ է ընտանիքի դերը, այնքան էլ կարևոր է մանկապարտեզի դերը: Ծնող-դաստիարակ կապի պահպանումը ուսումնական գործընթացում երեխայի հաջողության բանալին է: Այդ համագործակցության կենտրոնում էլ երեխան:

Ծնող-դաստիարակ կապը պահպանվել է առօրյա զրույցներով, երեկոյա երեխաներին վերցնելից տեղեկություն ստանալով, թե՛ անցավ օրը, ինչ սովորեցին, ինչառաջադրանքներ կատարեցին:

Շատ կարևոր է մեզ՝ ծնողներին համար իմանալ դաստիարակի կարծիքը մեր երեխաների ցուցադրած վարքի և պահվածքի մասին, քանզի այդ տեղեկությունը երկուստեք տալիս է արժեքավոր ինֆորմաիա երեխայի հետաքրքրությունների, նախասիրությունների, անհատական հատկանիշների և կարողությունների մասին: Այս ինֆորմացիան լավագույնս ծառայում է մեր երեխաների շահերին:

Կարծիք տնօրենից

Համագործակցությունն ավելի ակնառու է դառնում ծնողական ժողովների ժամանակ, երբ քննարկվում են հարցեր, որոնք փոխադարձ վստահություն են պահանջում: Ժողովի ժամանակ քննարկեցինք և ամփոփեցինք երեխաների առաջին եռամսյակի դիտարկումների արդյունքները:

Ուղղորդում ենք ծնողին մեր պարտեզի <<Ծնողական անկյուն >> անկյունը, որպիսզի մշտապես ուշադիր լինեն փակցված հայտարարություններին, տեղյակ լինեն պարապունքների գրաֆիկին, յուրաքանչյուր օր տեսնեն իրենց երեխաների առօրյա աշխատանքները, որոնք պարտադիր տեղադրվում են տեսանելի հատվածում և բնականաբար ծանոթանում ճաշացանկին, որը թարմացվում է ամեն օր:

Վերջին ժողովի ժամանակ քննարկվեց ամանորյա միջոցառման պլանը, հագուստները, դահլիճի զարդարանքները: Քանի որ միջոցառումն ուներ բեմական հատված՝ հեքիաթի տեսքով, մեզ անհրաժեշտ էր կենդանիների զգեստ, ծնողներից երկուսը համաձայնվեցին զբաղվել հագուստներով, հինգը զարդարելու են դահլիճը, իսկ մյուսները օգնելու են ձեռքի աշխատանքների պատրաստման հարցերում:

Եվ այս ամենը արդյունավետ է դառնում դաստիարակ-պարտեզ-ծնող փոխվստահության և փոխհամագործակցության արդյունքում, քանի որ պարտեզը հաշվի է առնում յուրաքանչյուր ծնողի կարծիք և մոտեցում երեխայի հետ կապված ամեն հարցում:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսումնասիրելով մանկապարտեզ-ընտանիք հարաբերությունները և համագործակցությունը եկանք մի շարք մանկավարժական եզրահանգումների.

- Երեխայի դաստիարակության և կրթության համար հիմնական պատասխանատվության կրողն ընտանիքն է: Մանկապարտեզի լրացումը, լավագույն դեպքում օգնում է ծնողին , ավարտին հասցնել նրա սկսած աշխատանքը՝ ստեղծելով առողջ, զարգացնող միջավայր՝ երեխայի զարգացման համար:

- Ընտանիք-մանկապարտեզ համագործակցության հաջողությունը կախված է ընտանիքի և մանկապարտեզի փոխհարաբերություններից: Մանկապարտեզը պետք է աշխատի ընտանիքի հետ , պետք է պահպանի բարյացակամ , գործընկերային հարաբերություններ, որովհետև մանկապարտեզ-ընտանիք կապի ամրապնդման համար կարևորվում է մեր համատեղ աշխատանքը, որն էլ երկուստեք հաճելի է:

- Ծնողի մասնակցությունը մանկապարտեզի առօրյային, կրթական գործընթացին ավելի ամրացնում է մանկապարտեզ-ընտանիք կապը:

- Ընտանիք-մանկապարտեզ արդյունավետ համագործակցությունը մեծապես նպաստում է երեխայի զարգացմանը և դրանից շահում են թե՛ ընտանիքը, թե՛ պարտեզը, իսկ որ ամենակարևորն է , արդյունքում մեծապես շահում է ինքը՝ երեխան:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Ամիրջանյան Յու. Ա. , Սահակյան Ա. Ս. <<Մանկավարժություն>> , Երևան 2005 թ.
2. Իզնեյլ Ս. , Ջոնս Ժ. <<Դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը>>
3. Ղույումյան Գ. Ե. <<Մանկավարժություն>>, գիրք 2, Երևան 2005 թ.
4. Մակարենո Ա. Ս. <<Դաստիարակություն ծնողության վերաբերյալ>>, 1940 թ.
5. Մարության Ա. Ս. , Դալլաքյան Ա. Ս. <<Նախադպրոցական մանկավարժություն>> բուհական դասագիրք , Երևան 2008 թ.
6. Միտոյան Հասմիկ, Սմբատյան Լալա <<Ուսումնական ձեռնարկ մանկապարտեզի համար>>, Երևան 2010 թ.
7. Պետրոսյան Հ. Հ. <<Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ>>, 1-ին և 2-րդ մաս, Երևան 2007 թ.
8. Սմբատյան Լ. <<Խաղերի և խաղ-զվարճանքների կազմակերպումը մանկապարտեզում>>, Երևան 2014 թ.